Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Stedelijk directeur Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer, mevrouw S. Alta
C.c: CIO, de heer M. Crooijmans
C.c: CIO- office hoofd, de heer 5.1, 2, e
C.c: Functionaris Gegevensbescherming, mevrouw 5.1, 2, e
C.c: Privacy Officer GWS Stadsdelen en Stadsbeheer Informatievoorziening, mevrouw 5.1, 2, e informatie analist stadsdelen/ stadsbeheer, de heer 5.1, 2, e

Datum	15 september 2020
Behandeld door	5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Onderwerp	Object detectie (Cluster GWS Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer)

Geachte mevrouw Alta,

Op de digitale vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 27 augustus 2020 waren namens u aanwezig: Privacy Officer GWS Stadsdelen en Stadsbeheer Informatievoorziening, mevrouw 5.1, 2, e en informatie analist stadsdelen/ stadsbeheer, de heer 5.1, 2, e

Met behulp van het detecteren van objecten moet overlast door afval worden teruggedrongen en zo de leefbaarheid van de stad worden verhoogd. . Door de openbare ruimte op verkeerd aangeboden afval te scannen krijgt de gemeente een compleet beeld van de straat. Dit moet ervoor zorgen dat het effect van gedragsinterventies objectief gemeten kan worden en aanbevelingen gedaan kunnen worden om de operationele diensten effectiever in te zetten.

Objectdetectie wordt uitsluitend ingezet om te scannen op aanwezigheid van afval. Voor opnames geldt dat zodra een object is gescand, alles wordt omgezet in een tekstregel aan gegevens. Er zijn echter twee soorten persoonsgegevens die kunnen worden gescand en dus worden verwerkt: kentekens en gezichten van burgers. Deze gegevens worden niet bewust opgehaald en niet opgeslagen, maar deze ontstaan bij het proces van de objectdetectie, waarbij er soms een kenteken of gezicht kan worden meegenomen op een foto. Hiervoor is er een privacy filter ontwikkeld, dat deze persoonsgegevens anonimiseert. Het gezicht of kenteken worden als objecten gedetecteerd en direct geanonimiseerd. De dataset die gegeneerd worden met behulp van detectie op de foto bevat geen persoonsgegevens, maar een telling van de afvalobjecten op een bepaalde plek, op een bepaald moment. Alle opnames worden daarna onmiddellijk verwijderd en vernietigd. De gebruikte techniek is internationaal en de UVA is partner in het project. Het gaat om open source software en dus is er geen echt eigendom. Er zijn dus geen andere leveranciers of samenwerkingsverbanden.

Voor ontwikkelingsdoeleinden worden (willekeurige) opnames opgeslagen in een beschermde omgeving met als doel om de gedetecteerde objecten te valideren, waarna ze alsnog worden verwijderd. Deze verdere ontwikkeling en optimalisatie van het model zal door één geautoriseerde expert (AI lead developer) in een aparte en beveiligde omgeving gebeuren, waar eventuele beelden die niet direct door het privacy filter worden geanonimiseerd alsnog worden geanonimiseerd ("geblurred") en vervolgens worden verwijderd en direct vernietigd.

Advies
De CPA dankt de aanwezigen voor een heldere toelichting. Er zijn punten waar de commissie op in wil gaan. Ten eerste is het advies om het groter geheel voortdurend in de gaten te houden, in alle fases van het project, en daarom is het dus, in dit vroege stadium, al goed om te kijken naar de herleidbaarheid van scans. Het is van belang te laten zien dat de gemeente n zich bewust is van de risico's. Ook dient de gemeente zich te realiseren dat er zaken worden waargenomen die voor handhaving van belang kunnen zijn. Het ligt voor de hand dat handhavers die dan ook zullen willen gebruiken. Er ontstaat met dit soort technieken al snel een autonome dynamiek naar uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden. . De CPA is niet gekant tegen deze aanpak, maar is van mening dat er meer aspecten dan louter technische in het geding zijn. Ook moet men de ogen niet sluiten voor verdergaande toepassingsmogelijkheden in de openbare ruimte. Het zal bijvoorbeeld lastig zijn om aan de burger uit te leggen dat scans niet gebruikt kunnen worden voor handhaving. .

Ten tweede is de CPA benieuwd naar de gevolgen voor de medewerkers van de stadsreiniging. Deze aanpak zal hoe dan ook gevolgen hebben voor de werkwijze van medewerkers. Het advies van de CPA is om van meet af aan intensieve gesprekken met de chauffeurs van dit traject te doorlopen. De inbreng van chauffeurs in het ontwikkeltraject moet ervoor zorgen dat de applicatie een juiste plek krijgt in het werkproces.

Verder is de CPA benieuwd hoe het zit met het energiegebruik, extra milieubelasting en de duurzaamheidsaspecten. De commissie zou in het vervolg ook hierover graag toelichting willen.

Ten slotte adviseert de commissie goed overleg te voeren met de ambtelijk secretaris over vervolgstappen in het project die van belang zijn voor de CPA. De commissie wenst het dynamisch project veel succes toe.

Verder verwijs ik u naar de notulen. Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

5.1, 2, e

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van het openbare agendapunt van de vergadering op donderdag 27 augustus 2020

1. **Object detectie (Cluster GWS Gebiedsgericht Werken en Stadsbeheer)**

De CPA heeft op drie terreinen vragen bij dit project. Ten eerste mist men in de documenten de relatie met het project route-optimalisatie van afvalauto's dat een tijd geleden bij de CPA is besproken. Ten tweede mist de CPA de relatie met handhaving. En ten derde betwijfelt de CPA of het blurren van kentekens en gezochten afdoende is om persoonsgegevens uit te bannen. Door de locatie en op afvalobjecten achtergebleven naam- en adresgegevens blijven personen en bedrijven vaak te achterhalen.

De indieners zien dit project als een aparte pilot ter optimalisatie van de afvalverwerking via het scannen van objecten met een app. De bedoeling is met de pilot het zelflerend algoritme te verbeteren zodat op termijn ook burgers met de app meldingen kunnen doorgeven. De bedoeling is ook dat de app op termijn zelf automatisch gaat blurren, zodat niemand herkenbare persoonsgegevens meer kan achterhalen.

De CPA merkt op dat het testen van techniek in orde is, maar dat men er rekening mee moet houden dat die vervolgens ook ingezet gaat worden op andere gebieden zoals handhaving of overdracht naar andere methodes zoals de inzet van parkeerscanauto's voor andere controles. Bovendien kan blurren omkeerbaar gebeuren en kan men indirect toch ook persoonsgegevens blijven achterhalen. In het projectplan zou men over die aspecten op zijn minst dienen te melden dat ze er zijn en hoe men daarmee denkt om te gaan.

De bedoeling is nu nog niet koppelingen te leggen met handhaving. Als dat wel aan de orde komt, zal men zich opnieuw tot de CPA wenden. Het gaat nu alleen om deze pilot gericht op afvalverwerking. Er is een overkoepelend Masterplan Afvalverwerking waarin ook leefbaarheid en handhaving aan de orde komen. Daar maakt de pilot deel van uit, maar vooralsnog als apart project ter ontwikkeling van het algoritme.
Bovendien worden er geen beelden opgeslagen, maar slechts de omtrekken van de voorwerpen die daarna omgezet worden in een tekstregel die de aard van het voorwerp aangeeft. Daardoor weet men waar zich afval bevindt dat opgehaald moet worden. De bedoeling is gaandeweg ook patronen te ontdekken zodat men ook beter kan voorspellen wanneer er ergens afval te verwachten valt en welke locaties problematisch zijn. Het is ook de bedoeling dat het blurren automatisch en onomkeerbaar gebeurt. Het algoritme is erop gericht de herleidbaarheid van gescande objecten te minimaliseren.

De CPA adviseert het groter geheel voortdurend in de gaten te houden, in alle fases van het project, en daarom dus nu al goed te kijken naar de herleidbaarheid van scans. Het is van belang te laten zien dat men zich bewust is van de risico's. Men dient zich te realiseren dat er zaken worden waargenomen die voor handhaving van belang zijn. Het ligt voor de hand dat handhavers die dan ook zullen willen gebruiken. De CPA is niet gekant tegen deze aanpak, maar is van mening dat er meer aspecten dan louter technische in het geding zijn.

In de presentatie worden voorbeelden van objecten getoond en hoe die vertaald worden in tekstregels zonder figuren. De handhavers en ophalers krijgen alleen die tekst te zien, zodat ze weten op welke plek een object ligt. De omschrijving is dan bijvoorbeeld: een doos. Daarmee kunnen dan ophaaldiensten aangestuurd worden. Voor handhaving is opsporing ter plekke nodig, daarin brengt deze app geen verandering.
Het AI-model moet gaandeweg leren categoriseren wat afval is en wat niet. Het werkt nu nog met een camera, maar de bedoeling is te komen tot sensoren die alle verwerkingen zelf kunnen verrichten. Kentekens en gezichten worden nu al meteen via een automatisch privacyfilter helemaal zwart gemaakt en dat is een onomkeerbaar proces. Er vindt nog wel een handmatige controle plaats op niet geanonimiseerde beelden. Dat gebeurt in een beschermde door een geautoriseerde medewerker die alle beelden verwijdert die nog persoonsgegevens bevatten. De gefilterde data zijn als open data beschikbaar voor hergebruik. Het filter blijkt in de praktijk solide te zijn. De techniek is aanmerkelijk verbeterd en er komen alleen nog bij uitzondering herkenbare beelden in de afgeschermde omgeving terecht.

De CPA merkt op dat er technische gezien geen sprake is van traceerbaarheid, maar dat men de samenhang met handhaving en het grotere geheel toch niet mag miskennen. Ook moet men de ogen niet sluiten voor andere toepassingsmogelijkheden en het grotere bereik als ook burgers de beschikking krijgen over deze scanmogelijkheden. Het zal lastig zijn aan de burger uit te leggen dat scans niet gebruikt kunnen worden voor handhaving.

De ontwikkeling van deze scan vindt openbaar en controleerbaar plaats. In het project heeft men privacy altijd in het achterhoofd. Er zal naar de burger toe een relatie met leefbaarheid gemaakt worden. In de verdere ontwikkelaanpak zal ook beter gekeken worden naar de samenhang met handhaving.

De CPA is benieuwd naar de gevolgen voor de medewerkers van de stadsreiniging. Die kunnen nu nog min of meer zelfstandig besluiten over het ophalen van grof afval maar zullen door deze app meer aangestuurd worden.

Deze aanpak zal net als andere datagestuurde methodes gevolgen hebben voor de werkwijze van medewerkers. Daarom zijn er van meet af aan intensieve gesprekken met de chauffeurs om samen dit traject te doorlopen. Men moet deze systemen niet gaan zien als leidend, maar als hulpstuk om het werk beter te organiseren. Men moet het niet als verplichting opleggen. De inbreng van chauffeurs in het ontwikkeltraject moet ervoor zorgen dat de app een juiste plek krijgt in het werkproces.

De CPA wijst erop dat de politie ook vrijblijvend begonnen is met bodycams, maar dat die nu ook min of meer een verplichting zijn. Er is met dit soort technieken een dynamiek naar een verplichtend karakter. Men wordt toch een soort onbezoldigd opsporingsambtenaar en zo zullen burgers dat ook zien.
De CPA signaleert dat het om een grote investering gaat en vraagt of er niet gebruik gemaakt wordt van ervaringen elders. Verder is de vraag hoe het zit met het energiegebruik, extra milieubelasting en duurzaamheidsaspecten. Ook is de CPA benieuwd of Amsterdam de

eigenaar wordt van het algoritme en of er samenwerking is met externe partijen of leveranciers.

De gebruikte techniek is internationaal en de UVA is partner in het project. Ook is er samenwerking met de gemeenten Utrecht, Rotterdam en Oosterhout. Het trainen van het model kost minder energie dan bijvoorbeeld deze vergadering en er valt een grote efficiencyslag te maken met het oog op de toekomst. De databestanden die verstuurd worden via digitale kanalen zijn klein van omvang, zeker als alles al in de sensor verwerkt wordt. Het gaat om open source software en dus is er geen echt eigendom. Het algoritme is bijvoorbeeld door een andere onderzoeker ontwikkeld. Het gaat om voor iedereen vrij beschikbare software. Er zijn dus ook geen andere leveranciers of samenwerkingsverbanden.

De voorzitter adviseert goed overleg te voeren met de ambtelijk secretaris over vervolgstappen in het project die van belang zijn voor de CPA. Hij dankt voor de heldere toelichtingen. Hij wenst het dynamisch project veel succes toe. Hij kondigt een advies aan met een neerslag van het besprokene en merkt op dat de commissie graag op de hoogte gesteld wil worden van nieuwe ontwikkelingen.